

1. sz. melléklet

056

**ÚJBUDA
KÖZTERÜLET-FELÜGYELET**

ALAPÍTÓ OKIRAT

Budapest, 2007.

**Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata
Közterület-felügyeletének**

ALAPÍTÓ OKIRATA

1. A költségvetési szerv neve:

Újbuda Közterület-felügyelet

2. A költségvetési szerv székhelye:

1113 Budapest XI., Bocskai út 39-41.

3. A költségvetési szerv telephelye:

1115 Budapest XI., Fraknó u. 32.

4. A költségvetési szerv alapítója:

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata

5. A költségvetési szerv felügyeleti szerve:

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő Testülete

6. A költségvetési szerv alaptevékenységei, szakfeladatai:

75179 Máshová nem sorolható szervek tevékenysége

75179-1 Máshová nem sorolható szervek tevékenysége

A költségvetési szerv alaptevékenységét a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvényben foglaltak alapján látja el.

7. A költségvetési szerv jogállása:

Önálló jogi személy, részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv.

8. A költségvetési szerv működési területe:

Budapest XI. kerület közigazgatási területe

9. A költségvetési szerv vezetőjének kinevezési rendje:

A költségvetési szerv vezetőjét pályázat útján Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testülete határozata alapján a polgármester nevezi ki határozatlan időre.

10. A költségvetési szerv képvisellete:

A költségvetési szerv képviselét a szerv vezetője látja el, illetve az általa megbízott köztisztviselők.

11. A költségvetési szerv vállalkozási tevékenysége:

A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységet nem végez.

12. A feladatellátást szolgáló vagyon:

A költségvetési szerv használatába adott 1115 Budapest XI., Fraknó u. 32. sz. alatti ingatlanvagyon az önkormányzati törzsvagyon része. Az ingatlan korlátozottan forgalomképes, azt a költségvetési szerv nem idegenítheti el, illetve nem használhatja fel biztosítékul.

A költségvetési szerv a rendelkezésére álló vagyontárgyakat a feladatai ellátásához szükséges mértékben, tevékenységi körén belül egyéb módon hasznosíthatja.

Az ingó vagyon feletti rendelkezési jogot az Önkormányzat vagyonrendelete szabályozza.

13. A feladatellátással kapcsolatos alapító rendelkezések:

Az alapító a költségvetési szerv feladatváltozása, illetve a feladat hatékonyabb ellátása céljából az alapító okirat módosításával egyidejűleg átszervezheti, vagy módosíthatja tevékenységi körét.

A költségvetési szerv saját döntéseivel az alapító által meghatározott feladat és működési körét nem változtathatja meg.

A költségvetési szervet az alapító megszünteti ha:

- feladatait ellátni nem tudja,
- tevékenységét nem az alapító okiratban foglaltak szerint végzi,
- szolgáltatásai iránti szükséglet megszűnt,
- az ellátandó feladat más módon, vagy más szervezetben hatékonyabban teljesíthető.

A költségvetési szerv megszüntetése vagy átszervezése esetén az alapításra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

A költségvetési szerv megszüntetése esetén a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében az alapító a hatályos jogszabályi rendelkezések szerint jár el.

Budapest, 2007.

Molnár Gyula
polgármester

dr. Filipisz Andrea
jegyző

**ÚJBUDA
KÖZTERÜLET-FELÜGYELET**

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

Budapest, 2007.

Újbuda Közterület-felügyelet Szervezeti és Működési szabályzata

1.) A szervezet elnevezése, székhelye:

A szervezet elnevezése: **Újbuda Közterület-felügyelet**

A szervezet székhelye: Budapest XI., Bocskai út 39-41.

A szervezet telephelye: Budapest XI., Fraknó u. 32.

2.) A Felügyelet jogállása, szervezete:

A Felügyelet önálló jogi személy, részben önállóan gazdálkodó szerv, **Újbuda Közterület-felügyelet** elnevezéssel.

a) A Felügyelet szervezetét, jogállását, feladatait és hatáskörét jelen Szervezeti és Működési Szabályzat határozza meg.

b) A Felügyelet szakmai irányítása a Polgármester, vagy az általa megbízott személy feladata.

c) A Felügyelet vezetőjét pályázat útján Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testülete határozata alapján a Polgármester nevezi ki határozatlan időre.

d) A Felügyelet működési területe Budapest XI. kerület közigazgatási területe.

3.) A felügyelet szervezeti felépítése:

A közterület-felügyelet létszáma: 21 fő

1 fő vezető (közterület-felügyelet vezetője, osztályvezető jogállású)

1 fő közterület-felügyelő (közterület-felügyelet vezetőjének helyettese)

17 fő közterület-felügyelő

2 fő közalkalmazott (adminisztrátor)

A közterület-felügyelet munkáját segítő tervezett csoport 10 fő, a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó alkalmazott. Feladataikat a közterület-felügyelet vezetőjének irányítása mellett végzik.

4.) A felügyelet vezetőjének feladatai:

- a) szervezi és irányítja a közterület-felügyelet munkáját,
- b) elkészíti az éves (fél éves, havi, heti) munkatervet,
- c) elkészíti a közterület-felügyelők havi szolgálat tervezetét,
- d) részt vesz a számára meghatározott munkaértekezleteken,
- e) részt vesz a képviselő-testület ülésein,
- f) kapcsolatot tart a Polgármesteri Hivatal vezetőivel,
- g) kapcsolatot tart a közterület-felügyelettel együttműködő szervek, szervezetek vezetőivel,
- h) értékeli a közterület-felügyelet munkáját (havi, fél éves, éves értékelő jelentést készít),
- i) napi eligazításon határozza meg a felügyelők aktuális feladatait,
- j) ellenőrzi a beosztott munkatársak munkáját,
- k) heti egy alkalommal munkaértekezleten értékeli a közterület-felügyelet munkáját,
- l) vizsgálja és értékeli a felügyelethez érkező bejelentéseket, panaszokat, majd megteszi a szükséges intézkedéseket,
- m) szervezi, irányítja és ellenőrzi a felügyelet ügyviteli munkáját,
- n) munkáltatói jogkört gyakorol,
- o) kijelöli az őt helyettesítő közterület-felügyelőt.

5.) A közterület-felügyelet vezetőt helyettesítő feladatai

- a) a közterület-felügyelet vezetője jelöli ki és e feladatkörében helyettesíti a távollevő vezetőt,
- b) a napi eligazításon meghatározottak szerint szervezi és irányítja a felügyelők munkáját,
- c) hivatali időben fogadja a felügyelethez érkező bejelentéseket, melyek alapján megteszi a szükséges intézkedéseket,
- d) hivatali időben fogadja a felügyelethez érkező ügyfeleket,
- e) ellenőrzi a felügyelők öltözetét, felszerelését, intézkedik a hiányosságok megszüntetésére,

- f) ellenőrzi a felügyelők közterületi szolgálat ellátását – különös tekintettel az intézkedések jogszerűségére, szakszerűségére és kultúráltságára,
- g) értékeli, ellenőrzi a felügyelők által készített jelentések, feljelentések jogszerűségét, szakszerűségét, intézkedik a megállapított hibák kijavítására.

6.) A közalkalmazott feladatai

- a) munkáját a közterület-felügyelet vezetőjének, illetve helyettesének közvetlen irányítása mellett végzi,
- b) kezeli és tárolja a felügyelet iratait az ügykezelési szabályzatban foglaltak szerint,
- c) felel az irattári anyagok pontos nyilvántartásáért, kezeléséért,
- d) intézi a felügyelet belső és külső levelezését,
- e) elvégzi a felügyelet vezetője által meghatározott adminisztrációs feladatokat.

7.) A közterület-felügyelő feladatai

- a) a felügyelő munkáját a közterület-felügyelet vezetőjének, illetve helyettesének irányítása mellett végzi,
- b) ellátja a törvényekben, illetve más jogszabályokban előírt feladatokat,
- c) napi munkáját a vezető, illetve távollétében helyettese által meghatározottak szerint teljesíti,
- d) a felügyelő köteles a hozzáférőknek a tőle elvárható segítséget nyújtani, felvilágosítást megadni.

8.) A Felügyelet feladata:

A Felügyelet ellátja a törvényekben, illetve más jogszabályokban előírt – a Budapest Főváros Önkormányzatával kötött megállapodásban az Újbuda Önkormányzat számára átadott - feladatokat:

- a) a közterületek jogszerű használatának, a közterületen folytatott engedélyhez, illetve útkezelői hozzájáruláshoz kötött tevékenység szabályszerűségének ellenőrzése;

- b) a közterület rendjére és tisztaságára vonatkozó jogszabály által tiltott tevékenység megelőzése, megakadályozása, megszakítása, megszüntetése, illetve szankcionálása;
- c) közreműködés a közterület, az épített és a természeti környezet védelmében;
- d) közreműködés a közrend, a közbiztonság védelmében;
- e) közreműködés az önkormányzati vagyon védelmében;
- f) a közút kezelőjének megbízása alapján a közterületen tárolt üzemképtelen járművek eltávolítása iránti intézkedés;
- g) kerékbilincs alkalmazása;
- h) közreműködés a köztisztaságra vonatkozó jogszabályok végrehajtásának ellenőrzésében;
- i) közreműködés állategészségügyi és ebrendészeti feladatok ellátásában;
- j) a felügyeletnek, illetőleg a felügyelet részéről eljáró felügyelőnek feladatot törvény, kormányrendelet, az Önkormányzat rendelete állapíthat meg. Az Önkormányzat rendelete olyan feladatot állapíthat meg, melyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe.

9.) A felügyelő jogállása, egyenruhája, intézkedési jogköre:

- a) A közterület-felügyelő feladatkörében eljárva hivatalos személy.
- b) A közterület-felügyelő feladatát egyenruhában végzi.
- c) A közterület felügyelők köztisztviselők. Jogviszonyára, amennyiben a közterület-felügyeletről szóló törvény másként nem rendelkezik, a köztisztviselők jogállásáról szóló törvényt kell alkalmazni.
- d) A közterület felügyelő szolgálata teljesítésekor egyenruhájára mellrészén, bal oldalon kitűzve viseli az országosan egységes, egyedi azonosító számmal ellátott felügyelői jelvényt. Az egyenruha, illetve formaruha karjelzésén az Önkormányzat címere és az Újbuda Közterület-felügyelet felirat látható.
- e) A felügyelő intézkedési jogköre. A közterület-felügyelő jogosult:

- 1) felvilágosítást kérni,
- 2) az érintett személy személyazonosságának megállapítása érdekében igazoltatni,
- 3) az (1) és (2) pontban leírtak esetében az intézkedést megtagadót feltartóztatni,
- 4) a személyazonosságát nem igazolót előállítani,
- 5) a szabálysértés elkövetőjét helyszíni bírsággal sújtani,
- 6) azt a dolgot, aminek elkobzását a szabálysértésekről szóló törvény lehetővé teszi, átvételi elismervény ellenében visszatartani,
- 7) kerékbilincset alkalmazni,
- 8) az illetékes rendőri szervet megkeresni,
- 9) a közútról eltávolítani a hatósági jelzéssel nem rendelkező azon járművet, amely közúti forgalomban csak ilyen jelzéssel vehet részt,
- 10) az Önkormányzat tulajdonában, használatában lévő területet lezárni, megakadályozni, hogy oda illetéktelen személy belépjen, az ott illetéktelenül tartózkodókat eltávolítani.

10.) A felügyelői intézkedés szabályai, jogorvoslat:

- a) A felügyelő köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a feladatkörébe tartozó jogszabálysértő tény, tevékenységet, mulasztást észlel, vagy ilyet hoznak a tudomására.
- b) A felügyelő intézkedése nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljaival.
- c) Több intézkedés közül azt kell választani, amely az intézkedéssel érintettre a legkevesebb korlátozással, sérüléssel, károkozással jár.
- d) A közterület-felügyelő intézkedés előtt köteles felügyelői minőségét szóban közölni, magát szolgálati igazolvánnyal és az egyedi azonosító számmal ellátott felügyelői jelvényrel igazolni.

11.) A feladat végrehajtásának eszközei:

- a) A felügyelő a jogszerű intézkedésével szembeni ellenállás megtörése érdekében testi erőt vagy könnygázcsozóró palackot alkalmazhat.
- b) A kényszerítő eszköz alkalmazását az intézkedést követően haladéktalanul jelenteni kell a jegyző útján az illetékes rendőrkapitányságnak, amely dönt annak jogszerűsége felől.
- c) A felügyelő az intézkedéssel érintett személyről az intézkedés során, környezetről, körülményről, tárgyról kép-, hangfelvételt készíthet, amely azonban csak az adott eljárásban, jogszabály előírása alapján használható fel.

12.) A Felügyelet működési rendje:

A Felügyelet éves munkaterv alapján végzi tevékenységét. A munkatervbe fel kell venni:

- a) A képviselő-testületnek a Felügyelet feladatkörébe tartozó ügyekben hozott döntései végrehajtásával kapcsolatos feladatokat.
- b) A Polgármester - illetve az általa megbízott alpolgármester - által meghatározott feladatokat
- c) A Jegyző által meghatározott feladatokat.

13.) A Felügyelet kapcsolattartási rendszere:

- a) A Felügyelet köteles együttműködni az Önkormányzat vezetőivel és intézményeivel,
- b) A felügyelők kapcsolatot tartanak a rendőrséggel, polgári védelemmel, hivatásos önkormányzati tűzoltósággal, vám- és pénzügyőrséggel, polgárőrséggel, és a feladatai ellátásához segítséget nyújtó egyéb szervekkel, társadalmi szervezetekkel.

14.) Alkalmazási követelmények, munkakörülmények:

a) Felügyelőként egészségileg és fizikailag alkalmas magyar állampolgár alkalmazható, aki vizsgát tett a közterület-felügyeletről szóló törvény és a végrehajtására kiadott rendelkezések ismeretéből. Az alkalmasság konkrét feltételeit a 78/1999. (XII. 29.) EüM-BM együttes rendelet tartalmazza.

b) A Közterület-felügyeletnél dolgozók munkaidejére a Munka Törvénykönyvében lévő rendelkezéseket kell alkalmazni. Munkabeosztásukat naponta 07 órától 20 óráig kell tervezni a következők szerint:

- 15. OEVK-ba tartozó területen

07 órától 15 óráig 2 fő

12 órától 20 óráig 2 fő

- 16. OEVK-ba tartozó területen

07 órától 15 óráig 2 fő

12 órától 20 óráig 2 fő

- 17. OEVK-ba tartozó területen

07 órától 15 óráig 4 fő

12 órától 20 óráig 4 fő

c) A Felügyelet dolgozói munkaidőn túli feladatok ellátására munkanapokon és munkaszüneti napon is berendelhetők.

d) A felügyelőt szolgálati igazolvánnyal, jelvénnel és egyenruhával kell ellátni.

e) A szolgálati igazolvány tartalmazza a felügyelő arcfényképét, nevét, a munkáltató szerv megnevezését, címét, felügyelői jelvénye számát.

f) A közterület-felügyelők egyenruhájára, jelvényére, és szolgálati igazolványára vonatkozó további szabályokat a 46/1999. (XII. 8.) BM rendelet tartalmazza.

15. A Felügyelet gazdálkodása

A Felügyelet gazdálkodását részben önállóan végzi. A pénzügyi elszámolások rendjét a GAMESZ határozza meg és kezeli pénzeszközeit.

16. Záró rendelkezés

Az Újbuda Közterület-felügyelet Szervezeti és Működési Szabályzata 2008. február 1. napján lép hatályba.

Budapest, 2007. december 19.

Molnár Gyula
polgármester

dr. Filipsz Andrea
jegyző

1. számú melléklet

1999. évi LXIII. törvény

a közterület-felügyeletről

Az Országgyűlés a közterületek rendjének és tisztaságának védelme, valamint annak rendjét megbontó jogsértések hatékonyabb megelőzése, megakadályozása, szankcionálása, az önkormányzati vagyon védelme, e feladatok ellátásához szükséges szervezeti keretek megteremtése, az ezekkel összefüggő közszolgálati feladatokat ellátó személyek jogállásának meghatározása érdekében a következő törvényt alkotja:

A közterületek rendje és tisztasága a lakosság közérzetét, biztonságérzetét befolyásoló tényező. E rend és tisztaság hatékonyabb védelme céljából 1983. óta van lehetőség közterület-felügyelet (a továbbiakban: felügyelet) létrehozására. A 3/1983. (I. 29.) MT rendelet a fővárosi felügyelet felállításának teremtette meg a jogi alapját. A 16/1984. (III. 18.) MT rendelet pedig a városokat, illetőleg a gyógy- és üdülőtérületi településeket hatalmazta fel szervezet átalakításra. E korabeli, a maga nemében új lehetőségeket teremtő rendeletek - változatlan szöveggel - ma is hatályosak.

Az MT rendeletek szerint a felügyeletek feladata elsődlegesen a közterületek rendjére, tisztaságára vonatkozó szabályok végrehajtásának ellenőrzése, a jogi normákba ütköző cselekmények megelőzése, meggátlása, továbbá a közterületen folytatott - engedélyhez kötött - tevékenységek szabályszerűségének ellenőrzése.

A felügyelet a feladatai végrehajtásáról a közterület-felügyelő (továbbiakban: felügyelő) útján gondoskodik. A felügyelő állandó, folyamatos feladata a hatósági ellenőrzés, melyhez kivételesen intézkedés vagy intézkedés kezdeményezése kapcsolódik.

Bár a közterületi rend és tisztaság biztosítása települési önkormányzati feladat, jogszabály mégsem kötelezi az önkormányzatokat felügyeletek létrehozására. Jelenleg mintegy 200 felügyelet működik. A nagyobb lélekszámú önkormányzatok önálló költségvetési szervként hozták létre e szervezeteket, ahol a felügyelők - általában - közalkalmazotti státusban vannak.

A kisebb lakosságszámú önkormányzatok a polgármesteri hivatalokban köztisztviselőként foglalkoztatják a felügyelőket (az összes felügyelő 35%-át). A vázolt szervezeti keretek között összesen mintegy 1100 felügyelő végzi munkáját.

Az ismertetett jogi eszközök birtokában a felügyelők ma már gyakran kényszerülnek olyan helyzetekben is eljárni, amikor az intézkedéssel szemben ellenállással kell számolni. A jelenlegi, elsősorban nagyvárosi, üdülőhelyi közbiztonsági helyzet alapján kialakult az az általános vélemény, hogy a közterületi jogsértések elleni hatékony fellépés, az ilyen cselekmények megelőzése, megakadályozása, illetve szankcionálása „erősebb” intézkedési jogkört igényel. A viszonylag gyakori veszélyhelyzetek tapasztalatai ugyanis azt mutatják, hogy a felügyelők jogköre szűk, eszköztáruk - mind feladataik teljesítése, mind önvédelmük biztosítása tekintetében - nem elégséges.

Ugyanakkor az is látszik, hogy a hatályos szabályozás nem rendezi a célszerű és ésszerű mértéket meghaladó felügyelői fellépés elleni védelmet, jöllehet az intézkedések a legtöbb esetben az állampolgárok alapvető jogait érintik.

A felügyeletre vonatkozó hatályos normák már nem elégítik ki az igényeket és nem felelnek meg a jogállami követelményeknek sem. A kérdéskör rendezése új szabályozást igényel. Az új szabályozással szembeni követelmények érintik a szabályozás szintjét, a felügyeletek jogállását, feladatait és szervezetét, a felügyelők közalkalmazotti-közszolgálati státusát, intézkedési jogkörét, az általuk alkalmazható kényszerítő eszközöket, az állampolgárok jogainak aránytalan korlátozásával szembeni jogi biztosítékokat.

Mindezek alapján a törvény a megfelelő és szükséges jogforrási szintű szabályozásra irányul. A helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörét, szabályozási jogkörét kizárólag törvény határozhatja meg. Ugyancsak törvényi szintű szabályozást igényel a felügyelők jogállása, továbbá intézkedései, valamint az intézkedések arányosságának biztosítása, azaz az állampolgárok védelme jogaik aránytalan korlátozásától.

A felügyeletek létrehozása nem kötelező. Ha azonban a települési önkormányzat a felügyelet létrehozása mellett dönt, azt már csak a törvény által rögzített formában teheti, illetve a működő felügyeletet is ennek

megfelelően át kell alakítani. A törvény rendezi az alapító önkormányzat feladat meghatározásra, a szervezeti és működési rend szabályozására vonatkozó jogkörét is azzal a megkötéssel, hogy a felügyelet a polgármesteri hivatal részeként működik.

A felügyelet a feladatait a felügyelők útján látja el.

A felügyelők közhatalmi jogosítványokkal rendelkeznek: hatósági jogkört gyakorolnak, meghatározott feltételek esetén a törvény szabályozta kényszer alkalmazhatnak. E jogkörök akkor gyakorolhatók eredményesen, ha a felügyelők a gyakorlati érvényesítéshez szükséges eszközökkel is rendelkeznek. A törvény ezért mind a felügyelők intézkedéseit, mind pedig az azok végrehajtására igénybe vehető kényszerítő eszközöket is szabályozza.

A törvény a felügyelők jogosítványainak közhatalmi jellegéből kiindulva rögzíti, hogy a felügyelők polgármesteri hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők. Ebből következően - eltérő rendelkezés hiányában - a felügyelőkre a köztisztviselők jogállásáról szóló törvényt kell alkalmazni.

A felügyelők intézkedése egyúttal az érintett állampolgár alapvető jogainak korlátozását jelentheti. Ezért fontos, hogy a szabályozás biztosítsa az ilyen intézkedések arányosságát, a korlátozás ésszerű mértékét, akadályozza meg az aránytalan, szükségtelen korlátozást.

A törvény a felügyelet létrehozása óta eltelt időszakban felhalmozódott, törvényi szabályozást igénylő kérdések rendezésével megszünteti a jelenlegi szabályozási hiányosságokat, rendezi a szervezeti, a közhatalmi jogok gyakorlásával, a foglalkoztatással összefüggő tárgyköröket. A felhatalmazó rendelkezések biztosítják a végrehajtási szabályozás jogalapját, a helyi igények önkormányzati szabályozásban történő figyelembevételét. A tervezet egyúttal lezárja a közbiztonság, a személyi és vagyonbiztonság, a közterületi rend érdekében tevékenykedő szervezetek jogi rendezésének sorát.

I. Fejezet

A közterület-felügyelet jogállása, szervezete és feladata

1. § (1) A közterületi rend és tisztaság védelméről a települési önkormányzat közterület-felügyelet, illetőleg közterület-felügyelő útján gondoskodhat.

(2) Közterület-felügyeletet a községi, a városi képviselő-testület, a megyei jogú városi közgyűlés, a fővárosban - a helyi önkormányzatokról szóló törvény keretei között - a fővárosi kerületi képviselő-testület és a közgyűlés (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) hozhat létre a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal belső szervezeti egységeként vagy önálló költségvetési szervként közterület-felügyelet elnevezéssel. Közterület-felügyeletet több önkormányzat társulások formában is működtethet.

(3) A közterület-felügyelet (a továbbiakban: felügyelet) feladatait a polgármesteri, a főpolgármesteri (a továbbiakban: polgármesteri) hivatalban alkalmazott egy vagy több közterület-felügyelő (a továbbiakban: felügyelő) is elláthatja.

(4) A felügyelet feladata:

a) a közterületek jogszerű használatának, a közterületen folytatott engedélyhez, illetve útkezelői hozzájáruláshoz kötött tevékenység szabályszerűségének ellenőrzése;

b) a közterület rendjére és tisztaságára vonatkozó jogszabály által tiltott tevékenység megelőzése, megakadályozása, megszakítása, megszüntetése, illetve szankcionálása;

c) közreműködés a közterület, az épített és a természeti környezet védelmében;

d) közreműködés a közrend, a közbiztonság védelmében;

e) közreműködés az önkormányzati vagyon védelmében;

f) közreműködés a köztisztaságra vonatkozó jogszabályok végrehajtásának ellenőrzésében;

g) közreműködés állat-egészségügyi és ebrendészeti feladatok ellátásában.

(5) A feladatkörében eljáró felügyelő hivatalos személy. A (4) bekezdés a)-b) pontban meghatározott feladatkörében eljáró felügyelő jogosult és köteles ellenőrizni, eljárást kezdeményezni vagy - kivételes esetben - az e törvényben meghatározott intézkedést megtenni.

(6) A felügyeletnek, illetőleg a felügyelet részéről eljáró felügyelőnek feladatot - a (4) bekezdés keretei között - törvény, kormányrendelet, az önkormányzat rendelete állapíthat meg. Az önkormányzat rendelete olyan feladatot állapíthat meg, melyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe.

(7) A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában, illetőleg - a szabályzattal együtt elfogadott - hivatali ügyrendben határozhatja meg a felügyelet szervezeti formáját, a felügyelet, illetőleg a felügyelő feladatait.

2. § (1) A felügyelő köztisztviselő. Közszolgálati jogviszonyára, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény (a továbbiakban: Ktv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Felügyelőként egészségileg és fizikailag alkalmas magyar állampolgár alkalmazható.

(3) A felügyelőnek - a Ktv.-ben meghatározottakon túl - vizsgát kell tennie e törvény és a végrehajtására kiadott rendelkezések ismeretéből.

A korábban hatályos szabályok szerint felügyeletet a fővárosban, a városokban, illetőleg a gyógy- és üdülőtérületi településeken lehet létrehozni. A törvény ezzel szemben minden települési önkormányzatnak biztosítja ezt a lehetőséget. A fővárosban ez a szabály a helyi önkormányzati törvény keretei

között alkalmazható. A helyi önkormányzati feladat- és hatásköröknek a fővárosi és a kerületi önkormányzatok közötti megosztásáról szóló rendelkezések szerint a közterület-felügyelet szervezetét és feladatait a fővárosi önkormányzat szabályozza rendeletében. Ugyanakkor a helyi önkormányzatokról szóló törvény alapján a közgyűlés saját feladat- és hatásköréből megállapodás alapján átadhat feladat- és hatásköröket a kerületi önkormányzatnak. Továbbá biztosítja a közgyűlésnek azt is, hogy a feladatkörében alkotott rendelete végrehajtása érdekében felhatalmazást adjon a kerületi képviselő-testületnek a rendeletalkotásra.

Az országos gyakorlat szerint a jelenleg működő felügyeletek egy része önkormányzati költségvetési szerv. Másik részük „egyes szolgáltató feladatokat ellátó önkormányzati intézmények” belső szervezeti egységeként működik. Ezekben a szervezetekben a felügyelőket közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatják.

A kisebb lélekszámú önkormányzatok a helyi igényeknek és lehetőségeknek megfelelően a polgármesteri hivatal belső szervezeti egységeként hoztak létre felügyeletet vagy alkalmaznak - köztisztviselői jogviszonyban álló - felügyelőket.

A törvény egységesíti a jelenlegi gyakorlatot. Kimondja, hogy a közhatalmi jogosítványokkal felruházott felügyelő köztisztviselő, aki hivatalos személy. A foglalkoztatási jogviszony mellett a felügyelet szervezeti formáját is szabályozza a törvény. Felügyelet - a törvény hatálybalépésétől kezdődően - polgármesteri hivatal belső szervezeti egységeként, költségvetési szervként, illetve társulási szervként szervezhető, működtethető. A felügyelet feladatait ott, ahol külön szervezetre nincs szükség, a polgármesteri hivatalban foglalkoztatott felügyelő is elláthatja.

A köztisztviselőként alkalmazott felügyelőre a továbbiakban a polgármesteri hivatal ügyintézőre vonatkozó szabályok lesznek érvényesek - a törvényben foglalt eltérésekkel.

A felügyeletről szóló MT rendelet szerint a felügyelet feladata különösen a közterületi rendre vagy tisztaságra vonatkozó jogszabályok végrehajtásának ellenőrzése; a közterület rendjét vagy tisztaságát védő jogszabályokba ütköző cselekmények elkövetésének megelőzése, illetve meggátlása; a közterületen folytatott - engedélyekhez kötött tevékenységek szabályszerűségének ellenőrzése; továbbá vagyonvédelmi feladatok ellátása. Az MT rendelet mellett egyéb jogszabályok, így önkormányzati rendeletek, ágazati törvények is meghatároznak feladatot a felügyeleteknek. Így - egyebek mellett - a felügyeletnek közreműködnie építésügyi hatósági ellenőrzésekben vagy a jövedéki adókról és a jövedéki termékek forgalmáról szóló törvények végrehajtásában. A törvény - a hatályos szabályozásra alapozva,

keretjelleggel - mindezeket a feladatokat tartalmazza. Ugyanakkor - mintegy megjelölve a továbbfejlesztés irányát - a törvény újabb feladatokat is meghatároz a felügyeletnek és a felügyelőnek.

A felügyelet és a felügyelők kibővített, illetve a tovább bővíthető feladatköre nem változtat azon, hogy a felügyelő változatlanul ellenőrző, intézkedést kezdeményező és kivételesen - törvényi korlátok között - intézkedő személy.

A felügyelet, illetve a részéről eljáró felügyelő hatósági jogosítványokkal felruházott személyként jár el. Ezért a törvény

- garanciális okból - előírja, hogy a képviselő-testületek rendeletben szabályozzák a felügyelet alapvető feladatait és szervezeti rendjét.

A felügyelet az általánosságban meghatározott feladatait a részéről eljáró személy - a felügyelő - útján látja el. A konkrét hatósági jogosítványok viszont a felügyelőt illetik meg. A fokozott büntetőjogi védelem érdekében a törvény a felügyelőt hivatalos személynek minősíti.

A felügyelő alkalmazási feltételeit a törvény a fokozott fizikai, idegi megterhelésre tekintettel - a Ktv. szabályait kibővítve - határozza meg. Felügyelőként csak külön jogszabályban meghatározott, egészségi és fizikai feltételeknek megfelelő személy foglalkoztatható.

II. Fejezet

A felügyelő intézkedési jogköre

Általános szabályok

3. § A felügyelő a feladatait az önkormányzat illetékességi területén közterületen látja el.

4. § (1) A felügyelő a feladatát járőrszolgálat vagy őrszolgálat keretében országosan egységes egyenruhában teljesíti.

(2) A felügyelő szolgálata teljesítésekor egyenruhájára kitűzve viseli az országosan egységes, egyedi azonosító számmal ellátott felügyelői jelvényt. A felügyelő - a helyi önkormányzat rendeleti szabályozása esetén - a település jelképét karjelzésként viseli.

5. § A felügyelő intézkedés előtt köteles felügyelői minőségét szóban közölni, magát szolgálati igazolvánnyal és egyedi azonosító számmal ellátott felügyelői jelvényvel igazolni. A szolgálati igazolvány tartalmazza a felügyelő arcfényképét, nevét, a munkáltató szerv megnevezését és címét, továbbá a felügyelői jelvény sorszámát.

6. § (1) A felügyelet a képviselő-testület által meghatározottak szerint együttműködik a rendőrséggel, a polgári védelemmel, a vám- és pénzügyőrséggel, a hivatásos önkormányzati tűzoltósággal (a továbbiakban: rendvédelmi szervek), határterületen a határőrséggel, az egyéb állami ellenőrző és önkormányzati szervekkel, társadalmi szervezettel, így különösen a polgárőrség helyi szervezetével, valamint a feladatai ellátásához segítséget nyújtó egyéb szervezettel.

(2) A rendvédelmi szervvel, a határőrséggel együtt eljáró felügyelő a rendvédelmi szerv, illetőleg a határőrség segítője.

7. § (1) A felügyelő a jogszabályban meghatározott feladatainak ellátása érdekében rendszeres, illetőleg folyamatos hatósági ellenőrzést végez illetékességi területén.

(2) A felügyelő az intézkedéssel érintett személyről, az intézkedés vagy az eljárás szempontjából lényeges környezetről és körülményről, tárgyról kép- és hangfelvételt készíthet, amely kizárólag az adott eljárásban, jogszabály előírásai szerint használható fel.

(3) Ha a kép- és hangfelvételen rögzített cselekmény miatt nem indult eljárás, a kép- és hangfelvételt legkésőbb a felvétel készítésétől számított hat hónap elteltével meg kell semmisíteni.

8. § (1) A felügyelő köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a feladatkörébe tartozó jogszabálysértő tény, tevékenységet, mulasztást észlel vagy olyan tény, tevékenységet, mulasztást hoznak tudomására, amely a feladatkörébe tartozó ügyben beavatkozást tesz szükségessé.

(2) A felügyelő intézkedése nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(3) Több lehetséges intézkedés közül azt kell választani, amely az intézkedéssel érintettre a legkevesebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

(4) A felügyelő köteles a hozzáférőknek a tőle elvárható segítséget, illetve felvilágosítást megadni.

9. § A felügyelő eljárása során a diplomáciai és konzuli képviseletek, valamint azok személyzetének kiváltságait és mentességeit, továbbá más, törvényben megállapított mentességeket köteles tiszteletben tartani.

Adatkezelés

10. § (1) A felügyelet az 1. §-ban szabályozott feladatkörében, feladatainak ellátásához személyes adatot kezelhet. A felügyelet a feladatkörébe tartozó

iratokból az eljáró szerv részére személyes adatot csak törvényben meghatározott célból és adatkörben továbbíthat a hatósági eljárással érintett személyre vonatkozóan.

(2) A felügyelet az érintett természetes személy azonosító adatait (családi és utónév, nők esetében leánykori családi és utónév is, születési hely és idő, anyja leánykori családi és utóneve, külföldiek esetében állampolgárság), lakcímét (lakóhelyének és tartózkodási helyének adatai), valamint az ügyvel összefüggő adatokat kezeli.

11. § (1) Az igazoltatott személy azonosító adatait és lakcímét - a 12. §-ban foglaltak kivételével - a felügyelet két évig kezelheti.

(2) A felügyelet jogosult további intézkedés céljából a kerékbilincssel rögzített, valamint a feltartóztatott jármű tulajdonosának (üzemeltetőjének) személyazonosító adatait és lakcímét - térítés nélkül - átvenni az országos járműnyilvántartásból. Az ilyen módon szerzett adatokat az eredeti céltől eltérően a felügyelet nem használhatja fel.

(3) A felügyelet két évig kezeli a kerékbilincsel rögzített, továbbá a feltartóztatott jármű adatait és a tulajdonos (üzemeltető) személyazonosító adatait, lakcímét.

12. § A felügyelet feladatkörébe tartozó szabálysértési és államigazgatási eljárásokkal összefüggő személyes adatok kezelésére a külön törvények rendelkezései az irányadók.

13. § (1) A Belügyminisztérium központi nyilvántartást vezet a felügyelőről és a számukra kiadott felügyelői szolgálati igazolványról, valamint az egyedi azonosító számmal ellátott felügyelői jelvényről. A központi nyilvántartás tartalmazza a felügyelő családi és utónevét, születési helyét és idejét, lakcímét, a munkáltató szerv megnevezését és címét, továbbá a szolgálati igazolvány és a felügyelői jelvény sorszámát.

(2) A felügyelő neve, a munkáltató szerv megnevezése és címe közérdekű adat, ezeket az adatokat a felügyelő előzetes tudta és beleegyezése nélkül nyilvánosságra lehet hozni.

A felügyelő a feladatait az alapító önkormányzat közigazgatási területén, közterületen látja el. A feladatok jellegéből adódóan a közterület fogalma a felügyelő hatáskör-gyakorlásához igazodóan, a jogszabályokban meghatározott tartalommal értendő.

A felügyelő a járőrszolgálatot, illetve a vagyonvédelmi őrszolgálatot egyenruhában látja el. A egyenruha országosan egységes jellemzőit a belügyminiszter határozza meg.

A visszaélések elkerülése céljából, továbbá az állampolgári jogbiztonság érdekében a felügyelőnek országosan egységes, azonosító számmal ellátott felügyelői jelvényt kell viselnie és intézkedése előtt előírászerűen igazolnia kell magát.

A települési közrend és közbiztonság érdekében az állami és önkormányzati szervezeteknek együtt kell működniük. Ezért a törvény kötelezővé teszi a felügyelők számára, hogy az alapító önkormányzat által meghatározottak szerint együttműködjenek a rendvédelmi, a határőrizeti és más állami, önkormányzati szervezetekkel, a társadalmi vagy egyéb szervezetekkel.

A felügyelő feladatainak ellátásához nélkülözhetetlen az illetékességi területen végzett rendszeres és folyamatos ellenőrzés.

A felügyelő - jelenleg is adott - intézkedési kötelezettségét a törvény fenntartja. A felügyelői intézkedések viszont - esetenként - az érintett állampolgár alapvető jogainak korlátozását jelenthetik. Ezért alapvetően fontos, hogy a szabályozás biztosítsa az ilyen intézkedések arányosságát, a korlátozás ésszerű mértékét, ugyanakkor akadályozza meg az aránytalan, szükségtelen korlátozást. A törvény meghatározza a felügyelők azon kötelezettségeit, amelyekkel ezen állampolgári alapértékek megóvása - a felügyelő tevékenységének eredményessége mellett - biztosíthatók.

A bizonyítási nehézségek csökkentése, a eljárások gyorsabb lefolytatása érdekében a törvény lehetővé teszi, hogy az intézkedés kapcsán a felügyelő kép- és hangfelvételeket készítsen. Ugyanakkor a kép- és hangfelvételek, továbbá a személyes adatok - az érintett állampolgár személyes adatainak védelméhez fűződő érdekét szem előtt tartó - kezeléséről is rendelkezik.

A felügyelői intézkedések

14. § A felügyelő felvilágosítást kérhet attól, akiről alaposan feltehető, hogy a felügyelői feladat ellátásához érdemi tájékoztatást tud adni.

15. § (1) A felügyelő feljelentés megtétele vagy egyéb jogszerű intézkedés céljából az érintettet személyazonosságának megállapítása érdekében igazoltathatja. A személyazonosság igazolására alkalmas minden olyan hatósági igazolvány, amely tartalmazza az érintett nevét, születési helyét és idejét, az állampolgárságát, valamint az arcfényképét és a saját kezű aláírását. A felügyelő az általa ismert vagy más jelenlévő, ismert személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(2) Az igazoltatás - az igazoltatás okának egyidejű közlésével - csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat. A személyazonosság megállapításáig az érintett feltartóztatható.

(3) Azt a személyt, aki személyazonosságát nem igazolja, annak megállapítására a legközelebbi rendőri szervhez a felügyelő előállíthatja. Ellenszegülés esetén az előállításához a Rendőrségről szóló törvény (a továbbiakban: Rtv.) szerint a rendőrség segítségét kell kérni. A rendőrség megérkezéséig a felügyelő az érintett személyt feltartóztatja.

16. § A szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt az elkövetés helye szerint illetékes szabálysértési hatósághoz az eljárás azonnali lefolytatása érdekében a felügyelő előállíthatja. Az elkövető ellenszegülése esetén a 15. § (3) bekezdése szerint kell eljárni.

17. § A felügyelő a szabálysértés elkövetőjét - a cselekmény súlyától függően - jogosult a jogszabályban meghatározott esetekben helyszíni bírsággal sújtani.

18. § A felügyelő azt a dolgot, amelynek elkobzását a szabálysértésekről szóló törvény lehetővé, illetőleg kötelezővé teszi, átvételi elismervény ellenében visszatarthatja, illetőleg visszatartja és az elkövetés helye szerint illetékes szabálysértési hatóságnak adja át.

19. § A felügyelő az intézkedéssel egyidejűleg köteles felhívni az elkövetőt a szabálysértés azonnali vagy ésszerű határidőn belüli megszüntetésére. A közterület használatára vonatkozó jogerős határozatban, tulajdonosi (kezelői) hozzájárulásban foglaltak megszegése vagy elmulasztása esetén a felügyelő köteles felhívni a kötelezettet az előírások betartására.

20. § (1) Ha a közterületen szabálytalanul elhelyezett, illetve a korlátozott várakozási övezetben díjfizetés nélkül várakozó jármű balesetveszélyt nem jelent és a forgalmat nem akadályozza, rögzítésére - a jármű elszállításáig vagy további intézkedésig - a felügyelő az önkormányzat rendelete alapján kerékbilincset alkalmazhat.

(2) A jármű rögzítésekor a felügyelőnek a kerékbilincs alkalmazásával és a járművek elszállításával kapcsolatos önkormányzati rendelet szabályai szerint kell eljárnia. A járműhasználat jogszerű akadályozása folytán keletkezett kárért a felügyelőt, illetve a felügyelőséget nem terheli kártalanítási kötelezettség. A kerékbilincs alkalmazásának költsége a jármű tulajdonosát (üzemben tartóját, használóját) terheli.

(3) Ha a baleset folytán megsérült vagy elhagyott jármű elszállítása indokolt, a felügyelő intézkedés végett megkeresi az illetékes rendőri szervet, közlekedési hatóságot vagy az út kezelőjét.

(4) A felügyelő - a helyi közút kezelőjének megbízásából - a helyi közútról eltávolíttathatja a hatósági jelzéssel nem rendelkező azon járművet, amely közúti forgalomban csak ilyen jelzéssel vehet részt.

21. § A felügyelő a helyi közúton jogosult feltartóztatni a köztisztasági szabályokat megszegő, továbbá a táblával jelzett behajtási tilalmat vagy korlátozást megszegő járművet.

22. § A felügyelő a vagyoni védelmi feladatainak ellátása során az önkormányzat tulajdonában, használatában lévő területet (épületet, építményt stb.) - a képviselő-testület rendelkezésére - lezárja, megakadályozza, hogy oda illetéktelen személy belépjen és az illetéktelenül ott tartózkodókat eltávolítja.

23. § (1) A felügyelő eljárására - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az ügy jellegétől függően az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló, illetőleg a szabálysértésekről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Az e törvényben szabályozott felügyelői intézkedések miatti jogorvoslatra az államigazgatási eljárás, illetőleg a szabálysértési eljárás szabályai az irányadók.

(3) Ha a felügyelői intézkedést követően a (2) bekezdésben említett eljárás nem indul, az intézkedéssel szemben panasznak van helye. A panaszt az intézkedés napjától számított 8 napon belül a jegyzőhöz kell benyújtani.

(4) A jegyző a panasz tárgyában a beérkezéstől számított 8 napon belül az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint határozattal dönt. A határozat ellen a panaszos a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal vezetőjénél fellebbezéssel élhet.

A megváltozott közterületi viszonyok következtében a felügyeleti intézkedések körének bővítése is időszerűvé vált. A törvény az igényekhez képest igyekszik mértéktartóan bővíteni a felügyelet eszköztárát. Megtartja az eddig is alkalmazott intézkedéseket. Ezek: a hatósági ellenőrzés, igazoltatás, helyszíni bírságolás, feljelentés, előállítás, a jogszabály alapján elkobozható dolog visszatartása.

A felügyelet eszköztára bővül a felvilágosítás-kérési joggal, amelyet feltartóztatás lehetősége tesz hatékonyabbá.

A belterületi utak nagyobb része helyi önkormányzati tulajdonban van. A forgalom szabályozás, a helyi közlekedés feltételeinek biztosítása - zömében - önkormányzati feladat. A közterületek közlekedési célú védelme céljából az önkormányzatok rendeletet alkothatnak és ezen belül elrendelhetik kerékbilincs alkalmazását és a jármű elszállítását. A felügyelet, mint ellenőrzésre és intézkedésre feljogosított szerv foganatosíthatja ezt az intézkedést. Ezért a törvény nevesíti ezt a felügyeleti az intézkedést,

meghatározva, hogy az eljárás során a kerékbilincs alkalmazásával és a járművek elszállításával kapcsolatos helyi önkormányzati rendeleti szabályokat kell betartani. A törvény - emellett - lehetőséget biztosít a felügyelet részére, hogy az önkormányzati közúton szemetelő, azt szennyező járművet intézkedés céljából feltartóztassa. Megilleti a megállítási jog a felügyeletet akkor is, ha a helyi közúton a táblával jelzett behajtási tilalmat szegik meg.

A felügyelet az önkormányzat által meghatározott területen vagyonvédelmi feladatokat is elláthat. A törvény garanciális szempontból kiemeli, hogy a felügyelet kizárólag önkormányzati vagyon védelmét láthatja el és csak a képviselő-testület rendelkezése alapján.

A felügyelet közigazgatási ügyekben (államigazgatási, szabálysértési ügyekben) jár el. Eljárására az ügy jellegétől függően az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvény, illetve a szabálysértésekről szóló jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Amennyiben államigazgatási vagy szabálysértési ügy indul, az azzal összefüggő felügyeleti intézkedés ellen jogorvoslati igény az eljárásban elbírálható. Minden más esetben a panaszt - 8 napon belül - a jegyzőnél lehet benyújtani, aki az ügyben az államigazgatási eljárás szabályai szerint jár el.

III. Fejezet

A feladat végrehajtásának eszközei

24. § (1) A felügyelő:

a) a jogszerű intézkedésével szembeni ellenállás megtörése érdekében testi erőt, könnygázszóró palackot,

b) az önmaga vagy más személy elleni támadás megakadályozására, illetőleg vagyonvédelemre szájkosárral ellátott - pórázon lévő vagy póráz nélküli - szolgálati kutyát alkalmazhat.

(2) A testi erő, a könnygázszóró palack, a szolgálati kutya alkalmazására - ha az eset körülményei lehetővé teszik - az érintettet előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Amennyiben a testi erő, a könnygázszóró palack vagy a szolgálati kutya alkalmazása következtében a jogszerű intézkedéssel szembeszegülő személy megsérül, a felügyelő - a tőle elvárható módon - köteles gondoskodni a sérült személy elsősegélyben részesítéséről, szükség esetén annak orvosi ellátásáról.

25. § Szolgálati kutya - a törvényben meghatározott esetben is - csak akkor alkalmazható, ha a képviselő-testület annak igénybevételét rendeletben szabályozta.

26. § (1) A testi erő, a könnygázszóró palack és a szolgálati kutya alkalmazását az intézkedést követően haladéktalanul - legkésőbb az alkalmazást követő munkanapon - jelenteni kell a jegyző útján a felügyelet működési helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak.

(2) A testi erő, a könnygázszóró palack és a szolgálati kutya alkalmazásának a jogszerűségét a felügyelet működési helye szerint illetékes rendőrkapitányság vizsgálja ki az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint.

A hatályos szabályozás szerint a felügyelő az életét, testi épségét veszélyeztető, szabadsága ellen irányuló támadás elhárítása érdekében, önvédelmi eszközként könnygázszóró palackot alkalmazhat. A közbiztonság romlása következtében viszont indokolt újabb, már nemcsak önvédelmi, hanem kényszerítő eszközök alkalmazását lehetővé tenni.

Az intézkedéssel szembeni ellenszegülés vagy a helyszín (menekülésszerű) elhagyása esetén ugyanis a felügyelőnek jelenleg nincs eszköze az intézkedés foganatosításához. A törvény ezt a helyzetet megszünteti. Lehetővé teszi, hogy a felügyelők kényszerítő eszközöket - testi kényszert, könnygázszóró palackot és a helyi körülményektől függően szolgálati kutyát - alkalmazhassanak. A szolgálati kutya esetében, a helyi körülmények ismeretében az önkormányzat képviselő-testülete jogosult dönteni arról, hogy a felügyelők szolgálati kutyát alkalmazhatnak-e. (Ezek a magyar jogrendszerben elfogadott kényszerítő eszközök közül a legenyhébbek.)

A kényszerítés az intézkedéssel vagy az intézkedővel szemben megnyilvánuló aktív vagy passzív ellenállás leküzdését jelenti, többnyire a személyi szabadság átmeneti korlátozása révén. Erre tekintettel a törvény előírja, hogyha az eset körülményei lehetővé teszik, az érintett személyt figyelmeztetni kell a kényszerítő eszköz alkalmazására.

A kényszerítő eszközök alkalmazására kivételes, rendkívüli esetekben kerülhet sor. Mivel ez az állampolgárok alapvető jogait érinti, alkalmazásukat jelenteni kell a jegyző útján az illetékes rendőrkapitányságnak. Az intézkedés jogszerűségét az illetékes rendőrkapitányság vizsgálja ki.

IV. Fejezet

Záró rendelkezések

Értelmező és átmeneti rendelkezések

27. § E törvény alkalmazása során

a) *közterület*: a közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amelyet rendeltetésének megfelelően bárki használhat, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom

számára a tulajdonos (használó) által megnyitott és kijelölt részét, továbbá az a magánterület, amelyet azonos feltételekkel bárki használhat;

b) közterületi rend: a közterület rendeltetésszerű használatára, igénybevételére vonatkozó jogszabályok megtartása;

c) feltartóztatás: a felügyelőnek az a tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki a személyazonosságának igazolását megtagadja, vagy az igazolásra történő felszólításnak nem engedelmeskedik, valamint a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt, illetőleg a feltartóztatott jármű vezetőjét az intézkedés idejére vagy a további intézkedés megtételéig a helyszín elhagyásában korlátozza, vagy a helyszín elhagyásában megakadályozza;

d) felügyelet alatt felügyelőt kell érteni azon a településen, ahol az 1. § (3) bekezdése szerint nem szerveztek felügyeletet és annak feladatait felügyelő látja el.

28. § (1) A felügyelet részére megállapított államigazgatási feladatokat és hatásköröket e törvény hatálybalépésétől a felügyelő látja el.

(2) A 3/1983. (I. 29.) MT rendelet és a 16/1984. (III. 18.) MT rendelet szerint létrehozott felügyelet jogutódja a felügyeletet alapító képviselő-testület polgármesteri hivatala.

(3) 2000. január 1-jéig a már működő felügyeletet a törvénynek megfelelően át kell szervezni, a közalkalmazott felügyelők foglalkoztatási jogviszonyát közös megegyezés esetén közszolgálati jogviszonnyá kell átalakítani. Az érintetteket e törvény hatálybalépéséig - a közszolgálati idő és iskolai végzettség alapján - a Ktv. szerint be kell sorolni.

(4) E törvény hatálybalépésekor felügyelői munkakörben foglalkoztatott köztisztviselő közszolgálati jogviszonya a középfokú iskolai végzettség hiánya miatt nem szüntethető meg, ha

a) az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig kevesebb, mint öt év van hátra, vagy

b) középfokú oktatási intézményben - a törvény hatálybalépését követő tanévben - megkezdte tanulmányait és az előírt időben a képesítést (végzettséget) megszerzi.

A felügyelet és a felügyelők tevékenységi körét, feladatait meghatározó normák a védendő értékektől függően határozzák meg a felügyelők illetékességi területét, azokat a „közterületeket”, ahol a felügyelők intézkedésre jogosultak. Így például az egyes szabálysértésekről szóló 17/1968. (IV. 14.) Korm. rendelet intézkedési jogot biztosít a felügyelőknek: kutyával veszélyeztetés esetén vadászterületen, illetve közforgalmú közlekedési vállalat járművein; a tiltott fürdés vagy a jégen tartózkodás szabályainak megszegése esetén az ún. szabad vizeken. A hatályos szabályokból kiindulva ezért a törvény a lehető legszélesebb, a feladatellátás által igényelt módon határozza meg alkalmazásában a „közterület” fogalmát.

A törvény felsorolja a felügyelő által alkalmazható kényszerítő eszközöket, ugyanakkor - hasonlóan a rendőrségről szóló törvényhez - a Kormányt, illetőleg a belügyminisztert hatalmazza fel, hogy azok rendeltetésszerű használatát és alkalmazásuk részletes eljárási rendjét szabályozzák.

A működő felügyeletek egy része a feladatait közalkalmazott felügyelők útján látja el. A törvény alapján a felügyelői hatásköröket, hatósági jogköröket már csak köztisztviselő gyakorolhatja. Ezért az érintett felügyeleteket a törvény hatálybalépésének napjáig át kell szervezni, a közalkalmazotti jogviszonyt - megegyezést követően - közszolgálati jogviszonnyá kell átalakítani.

BH2003. 131. *A közalkalmazott közterület-felügyelők foglalkoztatási jogviszonyának közszolgálati jogviszonnyá alakítása a felek akaratától függött, ezért a munkáltató is szabadon dönthette el, hogy kik azok a közalkalmazottak, akiknek a jogviszonyát közszolgálati jogviszonnyá kívánja átalakítani, és őket közterület-felügyelőként foglalkoztatni [1999. évi LXIII. tv. 28. § (3) bek.].*

Felhatalmazó rendelkezések

29. § Felhatalmazást kap

a) az egészségügyi miniszter és a belügyminiszter arra, hogy állapítsa meg a felügyelők egészségi és fizikai alkalmassági követelményeit;

b) a belügyminiszter arra, hogy állapítsa meg a helyszíni bírságolási eljárással kapcsolatos szabályokat, a felügyelői intézkedések, továbbá a testi erő, könnygázszóró palack, szolgálati kutya alkalmazásának, illetőleg rendszeresítésének részletes eljárási szabályait, az egyenruhára vonatkozó szabályokat, a szolgálati igazolvánnyal, a felügyelői jelvénnel és a felügyelőkkel kapcsolatos központi nyilvántartás vezetésének, illetve a szolgálati igazolvány rendszeresítésének szabályait, valamint a felügyelők szakmai és vizsgáztatási követelményrendszerét.

Hatálybalépés

30. § (1) E törvény 2000. január 1. napján, a (4)-(5) bekezdés a törvény kihirdetésének napján lép hatályba.

(2) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a fővárosi közterület-felügyeletről szóló 3/1983. (I. 29.) MT rendelet,

b) a közterület-felügyeletről szóló 16/1984. (III. 18.) MT rendelet.

(3)

(4)

(5) A Kjt. az e törvény 1. számú mellékletébe foglalt új, 4. számú melléklettel egészül ki.

2. számú melléklet

43/1999. (XI. 26.) BM rendelet a közterület-felügyelői intézkedések végrehajtásának módjáról és eszközeiről

A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) 29. § *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1) E rendelet hatálya kiterjed a Kftv. 1. §-nak (2) vagy (3) bekezdése alapján létrehozott közterület-felügyelet, illetőleg a közterület-felügyelő (a továbbiakban: felügyelő) eljárására.

(2) A felügyelő a nem magyar állampolgár ügyében is e rendelet szerint jár el - kivéve, ha nemzetközi szerződés vagy jogszabály másként nem rendelkezik.

2. § (1) A felügyelő a hozzáfordulónak felvilágosítást ad, továbbá tőle elvárható segítséget nyújt.

(2) A felügyelő a tőle kért felvilágosításra szakszerűen, közérthetően köteles válaszolni.

(3) A felügyelő úgy nyújt segítséget, hogy az lehetőleg ne akadályozza meg egyéb szolgálati feladatai ellátását.

3. § (1) A felügyelői intézkedést a napszaknak megfelelő köszönéssel, a személy nemének és életkorának megfelelő megszólítással és a tervezett intézkedés közzétételével kell megkezdeni. Az intézkedés foganatosítása során az elérni kívánt célt egyértelműen kell megfogalmazni. A felügyelő magát és intézkedési jogosultságát szolgálati igazolvánnyal és felügyelői jelvénnel igazolja. Az intézkedés során alkalmazott felszólításból, figyelmeztetésből a cselekmény jogsértő jellegének abbahagyására, illetve a távozásra történő felhívásnak ki kell tűnnie.

(2) A felügyelői intézkedés során körültekintően kell eljárni. Lehetőleg meg kell előzni, hogy a felügyelőt megtámadják, figyelmét az intézkedéstől elvonják

(3) Több, egy időben szükséges intézkedés közül először a jogszabályok alapján súlyosabbnak minősülő, illetve a körülmények szerint súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell foganatosítani.

(4) A felügyelő a szolgálat befejezésekor - a munkáltató által meghatározottak szerint - írásos jelentést készít a végrehajtott intézkedésekről.

4. § (1) Az igazoltatás során a felügyelő elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosság igazolására alkalmas okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a felügyelő ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólíthatja az igazoltatott személyt adatainak bemondására. A bemondott adatokat az okmányban foglaltakkal összehasonlítja.

(2) Az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és rögzíteni kell annak a személynek, járműnek az adatait, akinél, amelynél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges.

(3) A szabálysértési rendelkezések alkalmazásában katona által elkövetett szabálysértés esetén a felügyelő a személyazonosság megállapítása után a katonákra vonatkozó rendelkezések alapján jár el. Katona által elkövetett szabálysértés esetén a felügyelő a rendészeti szolgálattól segítséget kérhet.

5. § (1) A felügyelő kizárólag a Kftv. 14. §-ban, a 15. § (2)-(3) bekezdésében és a 21.§-ban meghatározott esetekben jogosult a személyt vagy a járművet feltartóztatni. Amennyiben az érintett kifogásolja a feltartóztatást, adatait [Kftv. 10. § (2) bek.] és a feltartóztatás okát a felügyelőnek rögzíteni kell. Katona által vezetett jármű esetén a felügyelő a 4. § (3) bekezdése szerint jár el.

(2) A feltartóztatást meg kell szüntetni, ha az intézkedés elérte célját és további intézkedésre
nincs
szükség.

6. § A felügyelő - jogszabályokban meghatározott esetekben és keretek között - szabálysértés elkövetése miatt helyszíni bírság kiszabására jogosult. A helyszíni bírságolás során külön jog-szabály szerint kell eljárni.

7. § (1) A Kftv. 15. § (3) bekezdésében, illetve a 16. §-ban meghatározott feltételek alapján foganatosított előállítás esetén az érintett személlyel közölni kell az előállítás indokát, továbbá azt, hogy ellenszegülés esetén az előállítást a rendőrség foganatosítja.

(2) Az előállítás az elkövetés helye szerint illetékes szabálysértési hatóság által azonnal le-folytatott tárgyalás befejezéséig, illetve a legközelebbi rendőri szerv elé állításig tart.

8. § A felügyelő szabálysértés észlelése esetén az eljárás alá vont ismert személy adatainak feltüntetésével feljelentést tehet, ha a szabálysértés miatt helyszíni bírság nem szabható ki, továbbá, ha a cél a helyszíni bírsággal nem érhető el, valamint, ha az eljárás alá vont a szabálysértés elkövetését nem ismeri el, illetve a kiszabott helyszíni bírság megfizetéséhez a felajánlott postai befizető lap átvételét megtagadja. E körülményekre a feljelentésben utalni kell.

9. § (1) A Kftv. 18. § alapján visszatartott dologról a felügyelő átvételi elismervényt állít ki. Az átvételi elismervény tartalmazza a közterület-felügyelet hivatalos megnevezését, címét, az eljáró felügyelő nevét, a felügyelői jelvény egyedi azonosító számát, a dolog visszatartásával érintett személy adatait, a visszatartott dolog megnevezését, darabszámát, egyéb jellemzőit, a visszatartás okát, az intézkedés időpontját, a felügyelő és az érintett személy aláírását.

(2) Az átvételi elismervény egy példányát át kell adni annak a személynek, akitől a dolgot a felügyelő visszatartja, egy példányát mellékelni kell a feljelentéshez.

(3) Amennyiben az érintett személy az átvételi elismervény aláírását, illetve átvételét megtagadja, ezt a felügyelő az elismervényen feltünteti és a záradékot a járőrtárssal (segítővel) együtt aláírja.

10. § (1) A felügyelő a kerékbilincs fel- és leszereléséhez közreműködő szervezetet vehet igénybe. A közreműködő szervezet alkalmazottja a kerékbilincs felszerelését csak az intézkedő közterület-felügyelő jelenlétében, leszerelését - a felügyelő előzetes intézkedése alapján - a felügyelő jelenléte nélkül is végezheti.

(2) A kerékbilincssel rögzített járművön az alkalmazott eszközzel kapcsolatos tudnivalókról, az intézkedés megszüntetéséhez szükséges ügyintézésről és a bilincset elhelyező felügyelet megnevezéséről, címéről, telefonszámáról és az elérhetőség időtartamáról a felügyelőnek tájékoztatást kell elhelyezni.

11. § A jármű feltartóztatása során a felügyelőnek a közlekedésrendészeti szabályok figyelembevételével együtt kell intézkednie, hogy a folyamatos közlekedést a szükségesnél tovább ne akadályozza a feltartóztatott jármű.

12. § (1) A felügyelő a nemzetközi szerződés alapján mentességet élvező nemzetközileg védett személyek, köztük a diplomáciai képviselők (1977. évi 22. tvr.-rel kihirdetett egyezmény 1. Cikk szerint) esetében a rájuk vonatkozó külön szabályok (1965. évi 22. tvr.-rel kihirdetett egyezmény 1. és 31. Cikk) szerint jár el.

(2) Országgyűlési képviselőt, az állampolgári jogok országgyűlési biztosát és általános helyettesét, az adatvédelmi biztost, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosát, a Legfelsőbb Bíróság elnökét, a legfőbb ügyészt, valamint

az országgyűlési képviselő-választáson jelöltként igazolt személyt külön jogszabályban meghatározott mentelmi jog illeti meg.

(3) A hivatásos bíró és a bírósági ülnök, az alkotmánybíró, az ügyész, az ügyészségi nyomozó, titkár és fogalmazó mentelmi jogát külön jogszabály határozza meg.

13. § A felügyelő - feladatkörében eljárva - a szabálysértést elkövető, mentességet élvező személyt igazoltathatja, személyazonosságát és ennek során mentességét megállapítja. Ezután a mentességgel rendelkező személy ellen további intézkedést nem tesz, azonban a tényállást rögzíti, és tettenérés esetén feljelentést tehet.

14. § Amennyiben a 12. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott személy lemond a mentelmi jogáról, vele szemben a felügyelő az általános szabályok szerint jár el. A lemondó nyilatkozatot a felügyelő helyszíni jegyzőkönyvbe foglalja. A helyszíni jegyzőkönyvet a nyilatkozó személy mellett a felügyelő és a járőrtárs (segítő) is aláírja.

15. § Testi erőt - a Kftv. 24. § (1) bekezdésben foglalt feltétel fennállása esetén - akkor lehet alkalmazni, ha a felügyelői erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy magatartása azt elégséges eszközzé teszi, és magatartása alapján súlyosabb eszköz alkalmazása nem indokolt. A testi erő alkalmazása során felhasználhatóak önvédelmi fogások is.

16. § (1) Könnygázsóró palackot csak akkor lehet alkalmazni, ha a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenállás megtöréséhez a testi erő nem elegendő.

(2) A felügyelő az intézkedés megkezdésekor, amennyiben a körülmények megkívánják, a könnygázsóró palackot helyezze készenlétbe, és készüljön fel az ellenszegülés megtörésére.

(3) A könnygázsóró palackot csak a kívánt hatás eléréséhez szükséges ideig szabad használni, az ellenszegülés megszűnte utáni alkalmazás tilos.

17. § (1) Szolgálati kutyát csak a kutyavezetésre kioktatott felügyelő, a Kftv. 24. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott esetben és módon alkalmazhat. A felügyelő kutyavezetésre való kioktatásáról - külön jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkező szakember, illetve szervezet bevonásával - a munkáltató gondoskodik.

(2) A felügyelő kiképzett, egészséges, ápolts és jó erőnlétű, a külön jogszabályban meghatározott minősítési feltételeknek megfelelő kutyával láthat el szolgálatot.

18. § (1) A testi erő és a könnygázsóró palack alkalmazása során ellenszegülésnek kell tekinteni azt a célzatos tevékenységet, mulasztást vagy fizikai erő kifejtéssel járó tevékenységet, amely a felügyelőt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza. A testi erő, a könnygázsóró palack alkalmazása nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) A testi erő, a könnygázsóró palack, a szolgálati kutya alkalmazását - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzze meg:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólítás;

b) figyelmeztetés, hogy testi erő, könnygázsóró palack vagy szolgálati kutya alkalmazása következik.

(3) Előzetes figyelmeztetés nélkül a testi erő, a könnygázsóró palack, a szolgálati kutya csak akkor alkalmazható, ha a késedelem miatt a felügyelő jogszerű intézkedése megghiúsulna.

19. § A testi erő, a könnygázsóró palack, a szolgálati kutya alkalmazásáról a felügyelőnek írásos jelentést kell készíteni. A jelentésnek tartalmaznia kell az eljáró felügyelő személyi adatait; a munkáltató megnevezését, címét; az esemény helyét, idejét, leírását; az intézkedéssel érintett személy adatait, amennyiben azt a felügyelő megállapította; a tanúk személyi adatait, a bizonyítékok felsorolását.

20. § (1) A felügyelői járőrszolgálat a közterület-ellenőrzés általános formája. A járőrszolgálat során egy vagy több felügyelő együttesen, előre meghatározott útvonalon látja el feladatát.

(2) Járőrszolgálatra a felügyelőt lehetőleg járőrtárssal vagy segítővel kell vezényelni.

(3) A felügyelő járőrtársként beosztható rendvédelmi szerv tagja vagy határőr mellé. A vegyes összetételű járőrszolgálatban részt vevő felügyelő intézkedési jogára a közterület-felügyeletre vonatkozó törvény szabályai az irányadók.

21. § (1) Őrszolgálatban a felügyelő az önkormányzat tulajdonában, kezelésében, használatában lévő területet (épületet, építményt stb.) véd, őriz, illetőleg helyi közbiztonsági szempontból ellenőriz.

(2) A felügyelői őrszolgálatot mozgóőr vagy objektumőr látja el.

22. § (1) A mozgóőr a számára kijelölt mozgási körzetben egy adott ponthoz meghatározott időközönként rendszeresen visszatérve látja el szolgálatát. Mozgási körzetét a felügyelet vezetője jelöli ki a feladat jellege szerint.

(2) Az objektumőr a képviselő-testület által meghatározott létesítményhez tartozó, a felügyelet vezető által meghatározott körzetben végzi feladatát.

23. § (1) A felügyelői könnygázsóró palack típusa megegyezik a rendórség által használt típusal.

(2) A közterület-felügyelet a könnygázsóró palackot az illetékes rendőrfőkapitányságtól igényelheti térítés ellenében. Az igénylés rendjét, a térítés összegét és a fizetés módját, továbbá a könnygázsóró palack átvételének, valamint szavatossági cseréjének és a megüresedett palackok visszavételének rendjét a területileg illetékes rendőrfőkapitány határozza meg.

(3) A könnygázsóró palack nyilvántartásának, tárolásának, kiadásának és visszavételének rendjét a közterület-felügyelet szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

24. § Ez a rendelet 2000. január 1. napján lép hatályba.

3. számú melléklet

**78/1999. (XII. 29.) EüM-BM együttes rendelet
a közterület-felügyelők egészségi, fizikai és pszichikai
alkalmassági követelményeiről**

A közterület felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 29. §-ának a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

A rendelet hatálya

1. § (1) A rendelet hatálya a közterület-felügyelői kinevezés előtt állókra, a közterület-felügyelőkre (a továbbiakban: felügyelők), a vizsgálatot végző egészségügyi szolgáltatókra, valamint a közterület-felügyeletekre terjed ki.
(2) Az egészségi, fizikai és pszichikai alkalmassági vizsgálat alatt
a) a kinevezés előtt állók előzetes, valamint
b) a felügyelők időszakos és soron kívüli alkalmassági vizsgálatát kell érteni.

Az egészségi, fizikai és pszichikai alkalmasság elbírálása

2. § (1) A munkavégzés követelményeinek való megfelelés és a közbiztonság érdekében a felügyelők egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságát, valamint állapotát a köztisztviselői jogviszony létesítése előtt, illetve annak fennállása alatt időszakonként, vagy indokolt esetben soron kívül vizsgálni és véleményezni kell.
(2) Az egészségi alkalmasság elbírálására orvos, a pszichikai alkalmasság elbírálására pszichológus is jogosult, akik e tevékenységükben nem korlátozhatók és nem befolyásolhatók.

A kinevezés előtti alkalmassági vizsgálat

3. § (1) Az egészségi alkalmassági vizsgálat célja annak elbírálása, hogy a vizsgált személy megfelel-e az e rendeletben meghatározott egészségi, pszichikai, illetve fizikai alkalmassági követelményeknek, alkalmas-e a fokozott pszichés terheléssel, az időjárási viszonyoktól függő klimatikus, valamint környezeti tényezők okozta ártalmakkal járó tevékenység végzésére.
(2) A vizsgálat során azt kell elbírálni, hogy az érintett:

- a) egészségi szempontból alkalmas-e a munkakörrel kapcsolatos feladatok ellátására,
 - b) egészségének vagy testi épségének előrelátható károsodása nélkül alkalmas-e a felügyelői munkakörbe tartozó tevékenységek végzésére,
 - c) szenved-e olyan betegségben, amelynek következtében bármikor munkavégzésre alkalmatlanná válhat,
 - d) fizikailag alkalmas-e, illetve képes-e teljesíteni az adott munkakörrel járó feladatokat.
- (3) Az (1) bekezdésben foglaltak elbírálása érdekében egészségi, fizikai és pszichikai alkalmassági vizsgálaton kell részt vennie köztisztviselővé való kinevezése előtt az érintett személynek.
- (4) A vizsgálatot 15 munkanap alatt kell elvégezni.

Az egészségi és fizikai alkalmassági vizsgálat

4. § A felvételre jelentkezőnek az egészségi alkalmassági vizsgálaton be kell mutatnia:

- a) a vizsgálatot kérő nyomtatványt,
- b) háziorvosától beszerzett, korábbi egészségi állapotára vonatkozó egészségügyi dokumentációt,
- c) egy éven belüli tüdőszűrésének eredményét,
- d) az egészségi állapotára vonatkozó összes egyéb dokumentációt.

5. § Az egészségi és fizikai alkalmassági vizsgálatot az orvostudomány mindenkori állásának megfelelően, a szakmai irányelvek, valamint a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló külön jogszabály figyelembevételével kell végezni.

A pszichikai vizsgálat

6. § (1) Az alkalmassági vizsgálat keretében - az egészségi és fizikai vizsgálatától elkülönítetten - pszichikai vizsgálatot kell végezni.

(2) A pszichikai vizsgálatnak ki kell terjednie az anamnézisre, képességvizsgálatra és személyiségvizsgálatra.

(3) Ha a pszichikai vizsgálat során a vizsgálatot végző pszichológus olyan, rendellenességre utaló jeleket tapasztal, melyek a (2) bekezdésben említett vizsgálatok segítségével nem tisztázhatók, akkor ennek tisztázására célzott vizsgálatot kell végezni. Pszichiátriai megbetegedés gyanúja esetén a további vizsgálatra kizárólag pszichiáter szakorvos jogosult.

Az alkalmasságot kizáró egészségi és pszichés okok

7. § (1) A felügyelőként való alkalmazást kizáró egészségi okok:

- a) eszméletvesztéssel, illetve agyi oxigénhiánnyal járó kórképek (bel- és ideggyógyászati),
- b) veleszületett vagy szerzett mentális károsodás,
- c) alkoholizmus, narkománia,
- d) személyiségzavarok,
- e) elmebetegség bármely formája,
- f) beszéd útján történő kommunikáció nehezített volta,
- g) a látást korlátozó betegség vagy maradványtünet,
- h) egyensúlyzavarral járó kórképek,
- i) a passzív és aktív mozgásrendszert gátló veleszületett vagy szerzett rendellenességek,
- j) a szív és keringés azon betegségei, amelyben akut szívelégtelenség hirtelen bármikor felléphet,
- k) olyan légző-rendszeri megbetegedés, amely a szabadban végzett munkát ellenjavallja,
- l) immunhiányos állapotok.

(2) A felügyelőként való alkalmazást kizáró pszichés okok:

- a) személyiségzavarok (depresszió és paranoia),
- b) agresszivitás,
- c) rossz stressz tűrő képesség,
- d) súlyos neurózis.

Az alkalmasság összetett minősítése

8. § (1) Az alkalmasság összesített minősítése az egészségi, fizikai és pszichikai vizsgálat eredményét együttesen tartalmazza, amely minősítés lehet:

- a) alkalmas,
- b) alkalmatlan.

(2) A minősítésről a vizsgálatot végző orvosnak személyi orvosi bélyegzőjével és dátummal ellátott írásbeli állásfoglalást kell kiadnia.

(3) Alkalmatlanná minősítés esetén a vizsgálatot végző orvos köteles az érintettet tájékoztatni az alkalmatlanná nyilvánítás okáról, és azt a minősítésben feltüntetni.

(4) Aki a kinevezés előtti alkalmassági vizsgálaton nem jelenik meg, vagy a vizsgálatok eredményeképpen alkalmatlannak minősül, felügyelőnek nem nevezhető ki.

(5) Az alkalmas minősítés annak kiadásától számított négy évig jogosít felügyelői munkakörben való munkavégzésre. Alkalmas minősítéssel nem rendelkező köztisztviselővel felügyelői munkakörbe tartozó tevékenységet végezteni tilos.

Időszakos alkalmassági vizsgálat

9. § (1) Az egészségi, fizikai és pszichés alkalmasság elbírálása céljából a munkáltató köteles négy évenként a felügyelőket időszakos egészségi, fizikai és pszichikai vizsgálatra küldeni. Ezen utasítását a munkáltató köteles írásba foglalni. A felügyelő köteles a vizsgálaton részt venni.

(2) Az időszakos alkalmassági vizsgálatra az 5-8. §-t megfelelően kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy ha

a) a korábbi adatok rendelkezésre állnak, akkor az életrajzi adatokból a változásokat kell regisztrálni, a képesség vizsgálatból pedig csak a figyelem vizsgálatot kell elvégezni,

b) a felügyelő az időszakos alkalmassági vizsgálaton nem jelenik meg, vagy a vizsgálat eredményeképpen alkalmatlannak minősül, akkor felügyelői munkakörben tovább nem foglalkoztatható.

(3) Ha a munkáltató az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségének nem tesz eleget, és a felügyelő előző minősítésétől számított négy év eltelt, akkor az érintett felügyelő mindaddig nem foglalkoztatható felügyelői munkakörben, amíg az időszakos alkalmassági vizsgálatát el nem végzik, és azon alkalmas minősítést nem szerez.

(4) Ha az időszakos alkalmassági vizsgálatot az előző minősítéstől számított négy éven belül megkezdik, de a minősítés eredménye nem áll rendelkezésre a 8. § (5) bekezdésében megjelölt határidőn belül, akkor felügyelő a minősítés megszerzéséig, de legfeljebb 15 napig végezhet az előző minősítés alapján felügyelői munkakörbe tartozó tevékenységet.

Soron kívüli alkalmassági vizsgálat

10. § (1) A felügyelőnek soron kívüli alkalmassági vizsgálaton kell részt vennie:

a) ha egészségi, fizikai vagy pszichés állapotában olyan változás következett be, amely feltehetően alkalmatlanná teszi az adott munkakör ellátására,

b) 30 napos keresőképtelenségét követően,

c) ha munkavégzése (nem egészségi ok miatt) 6 hónapot meghaladóan szünetel.

(2) A soron kívüli alkalmassági vizsgálat esetén az egészségi, fizikai, pszichikai vizsgálat közül az indokolt vizsgálatot kell elvégezni.

(3) A soron kívüli alkalmassági vizsgálatot a felügyelő és a munkáltató egyaránt kezdeményezheti, a munkáltató az (1) bekezdés b) és c) pontja esetén kezdeményezni köteles.

(4) A munkáltató az (1) bekezdés a) pontja esetén a változásról történt tudomásszerzését követően 30 napon belül kezdeményezi a soron kívüli alkalmassági vizsgálat elvégzését. A vizsgálatra kötelező munkáltatói utasításnak a felügyelő részére történő átadásától az alkalmas minősítés megszerzéséig a felügyelővel felügyelői munkakörbe tartozó tevékenység nem végezhető.

(5) A felügyelő soron kívüli alkalmassági vizsgálat kezdeményezése esetén mindaddig nem kezdheti meg újra a munkavégzést, ameddig az alkalmassági vizsgálatot el nem végzik, és a felügyelő alkalmas minősítést nem szerez.

(6) A soron kívüli alkalmassági vizsgálatra az 5-8. §-t megfelelően kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy ha

- a) a korábbi adatok rendelkezésre állnak, akkor az életrajzi adatokból a változásokat kell regisztrálni, a képességvizsgálatból pedig csak a figyelemvizsgálatot kell elvégezni,
- b) a felügyelő a soron kívüli alkalmassági vizsgálaton nem jelenik meg, vagy a vizsgálat eredményeképpen alkalmatlannak minősül, akkor felügyelői munkakörben tovább nem foglalkoztatható,
- c) nem minden alkalmassági vizsgálatot végeznek el, akkor az alkalmas minősítés csak az elvégzett egészségi, vagy fizikai vagy pszichikai vizsgálat tekintetében érvényes négy évig.

Az alkalmassági vizsgálat végzésére jogosultak

11. § (1) Az egészségi és fizikai alkalmassági vizsgálatot a munkáltatóval szerződésben álló foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa végzi.

(2) A pszichikai alkalmassági vizsgálatot az 1. számú mellékletben megjelölt vizsgálóhelyek végzik.

Felülvizsgálati lehetőség

12. § (1) Ha a kinevezés előtt álló személy, a felügyelő vagy a munkáltató az alkalmassági minősítéssel nem ért egyet, akkor a minősítés kézhezvételétől számított 15 napon belül kérheti annak felülvizsgálatát az arra jogosult szervezettől.

(2) Az egészségi és fizikai alkalmassági vizsgálat eredményét a területileg illetékes foglalkozás-egészségügyi szakellátó vizsgálja felül.

(3) A pszichikai alkalmassági vizsgálat eredményét a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézete vizsgálja felül.

(4) A felülvizsgálat során hozott döntésig a minősítés eredménye szerint kell eljárni.

(5) A felülvizsgálatot 8 munkanap alatt kell elvégezni.

Az alkalmatlan minősítés

13. § (1) Ha a felügyelő az alkalmassági vizsgálat során alkalmatlannak minősül és nem kéri az alkalmassági minősítés felülvizsgálatát, illetve a felülvizsgálat szerint is alkalmatlannak minősül, akkor ez a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 17. §-a (4) bekezdésének e) pontja szerinti egészségi ok miatti alkalmatlanságnak minősül, és a Ktv. 17. § (4) bekezdése szerint kell eljárni.

(2) Azon időszak alatt, mely során a felügyelővel felügyelői munkakörbe tartozó tevékenység nem végezhető, a felügyelőt más munkakörben lehet foglalkoztatni, vagy a munkavégzés alól ideiglenesen fel lehet menteni.

Térítési díj

14. § (1) Az alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos költségek a munkáltatót terhelik.

(2) A pszichológiai alkalmassági vizsgálatért a munkáltató a rendelet 2. számú melléklete szerinti térítési díjakat fizeti.

Az egészségügyi dokumentáció

15. § (1) A kinevezés előtt álló személy, valamint a felügyelő alkalmassági vizsgálatát végző - a munkáltatóval szerződésben lévő - foglalkozás egészségügyi szakorvos a 3. számú melléklet szerinti "Felügyelő egészségügyi törzslapja" elnevezésű nyomtatványt állítja ki, valamint megküldi a munkáltató számára az alkalmassági minősítést.

(2) A munkáltatónak a 8. § szerinti alkalmassági minősítést a személyi nyilvántartásban kell kezelnie. A köztisztviselői jogviszony megszűnésekor az érintett felügyelőnek a munkáltató által kezelt egészségügyi dokumentációját a felügyelő, illetve hozzátartozója számára át kell adni.

(3) Ha a kinevezés előtt álló személyt nem nevezik ki köztisztviselővé, akkor a munkáltatónak a kinevezés ügyében történt döntését követően haladéktalanul meg kell küldenie az érintett számára a rá vonatkozó, a munkáltatónál lévő egészségügyi dokumentációt.

(4) A vizsgálat során keletkezett valamennyi egészségügyi dokumentációt a vizsgálatot végző orvos a vizsgálatot követő 30 évig őrzi meg.

Záró rendelkezések

16. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.
 (2) A rendelet hatálybalépésekor már kinevezett felügyelőknél legkésőbb 2000. december 31-ig kell elvégezni az alkalmassági vizsgálatot, a 8. § (5) bekezdésben foglalt korlátozás velük szemben a fenti időpontig nem alkalmazható.

(3) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 2. §-a (2) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Külön jogszabályokban megfogalmazottak szerint kell eljárni:]

"c) a fegyveres erők, illetve a rendvédelmi szervek hivatásos, szerződéses, sor állománya, valamint a köztisztviselői és a közalkalmazotti állománya, továbbá a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állománya, valamint a közterület-felügyelők,"

(munkaköri alkalmasságának orvosi vizsgálatánál és véleményezésénél.)

Dr. Gógl Árpád s. k.,
egészségügyi miniszter

Dr. Pintér Sándor sk.
belügyminiszter

A Közterület-felügyelet működésére vonatkozó jogszabályok:

1999. évi LXIII. törvény a közterület-felügyeletről
 1992. évi XXIII. törvény A köztisztviselők jogállásáról
 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről
 1990. évi LXV. törvény az önkormányzatokról
 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről
 218/1999. Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről
 43/1999.(XI.26.) BM rendelet a közterület-felügyelői intézkedések végrehajtásának módjáról és eszközeiről
 46/1999.(XII.8.) BM rendelet a közterület-felügyelők egyenruha ellátásáról, a felügyelői jelvényről és szolgálati igazolványról
 28/2005.(VI.18.) BM rendelet az egyes szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 16/2003.(IV.18.) BM rendelet módosításáról
 78/1999.(XII.29.) EüM-BM együttes rendelet a közterület-felügyelők egészségi, fizikai és pszichikai alkalmassági követelményeiről